

GEDRAG

DE WATERLELIE

Algemeen

In deze uitgave

<i>Algemeen</i>	1
<i>Het pedagogisch handelen</i>	1
<i>Ouders</i>	2
<i>Hoe reageren we op incidenten?</i>	2
<i>Dossiervorming</i>	3
<i>Leerlingvolgsysteem</i>	3
<i>Methodie sociaal – emotionele ontwikkeling</i>	4

Kinderen brengen een groot deel van de dag op school door. Het is dus uitermate van belang, dat zij zich daar veilig en prettig voelen. In een positieve sfeer is een kind in staat om zich optimaal te ontwikkelen. Buiten de kerntaak van een school om kennis en vaardigheden aan te leren is het pedagogisch klimaat op school van het allergrootste belang.

Bij de inschrijving op De Waterlelie benadrukken we dat element als aandachtspunt en dat willen we waarmaken.

Bij het volgen van de leerlingen in het leerlingvolgsysteem nemen we buiten rekenen, spelling, technisch en begrijpend lezen dus ook de sociaal-emotionele

ontwikkeling op. Zo krijgen we op papier een beeld van het welbevinden van ieder kind.

Wekelijks besteden we in ieder geval in alle groepen één les aan dit onderwerp. Daarvoor gebruiken we een methode, zodat er sprake is van een opbouw en een doorlopende lijn in de groepen 1 t/m 8.

Incidenten behandelen we snel en naar we hopen adequaat. Zonder daar de nadruk op te leggen, zijn er grenzen aan acceptabel gedrag. Die grenzen moeten helder zijn en consequent worden gehanteerd. De school heeft regels en die kunnen afwijken van de thuissituatie. Toch, op school houden we ons aan schoolafspraken.

Met de ouders moeten we goed communiceren, wat betekent, dat we in een vroeg stadium contact moeten opnemen als we ons zorgen maken over een kind. Samenwerking met en hulp van ouders is daarbij nodig. Gedragsproblemen moeten we, net als een spellingprobleem, professioneel en planmatig oplossen. Een plan van aanpak of een handelingsplan moet ten grondslag liggen aan een bepaalde aanpak. Zo proberen wij actief om de kinderen van De Waterlelie een veilig gevoel te geven, om het voor alle betrokkenen gezellig te maken en te houden.

**“Op school
houden we ons
aan
schoolafspraken”**

Het pedagogisch handelen

Leraren gaan intensief om met kinderen. Het onderwijsproces brengt dat met zich mee.

Aan die interactie liggen enkele uitgangspunten ten grondslag:

- Iedereen heeft recht op een respectvolle behandeling.
- We hebben een positieve grondhouding bij de

contacten met kinderen en ouders.

- Bij onze contacten is vertrouwen in elkaar de basis.
- De hele groep is medeverantwoordelijk voor het welzijn van een ander groepslid.

- De “waarheid” wordt gezien door de eigen bril.
- Ieder mens heeft goede en minder goede eigenschappen. Het is de kunst om beide soorten eigenschappen een plek te geven, waardoor er evenwicht ontstaat.

- Plagen wordt pesten, als de geplaagde het niet leuk vindt en pesten mag niet.

Deze uitgangspunten lijken vanzelfsprekend, maar krijgen pas betekenis, als zij iedere dag worden waargemaakt. Voor leraren, kinderen en ouders is het dus zaak om iedere dag weer goedgemutst rekening te houden met deze beginselen.

In iedere klas hangen om die reden 10 afspraken, die

voortvloeien uit bovenstaande uitgangspunten en waar iedereen - kinderen en leraren - zich aan moet houden. Aan het begin, maar ook in de loop van een schooljaar spreken we regelmatig over deze afspraken. Bij incidenten kunnen we daarop terugvallen.

Als alles goed gaat, zijn ze vanzelfsprekend en behoeven nauwelijks aandacht.

PROTOCOL

1. *wij groeten elkaar*
2. *wij zeggen "dank je wel" en "alsjeblieft"*
3. *wij luisteren met onze oren en onze ogen*
4. *wij zijn eerlijk tegen elkaar*
5. *wij troosten elkaar bij pijn of verdriet*
6. *wat we zelf kunnen, doen we zelf*
7. *wij gaan netjes om met alle spullen*
8. *wij mogen allemaal anders zijn*
9. *we praten een ruzie uit*
10. *we houden ons aan afspraken*

Ouders

Op alle gebied, maar zeker op het gebied van gedrag is het zaak, dat er nauw contact is tussen school/leraar en ouders.

Als er getwijfeld wordt aan het welbevinden van een leerling, dan moet er contact zijn. Dat is tweerichtings-verkeer.

Ouders moeten zich realiseren, dat het kan voorkomen, dat op school andere regels of afspraken gelden dan thuis. Op school leven honderden kinderen samen en dat is een andere situatie dan thuis en dat brengt ook andere afspraken met zich mee.

We kunnen ook verschillend denken over terugslaan, taalgebruik of een bepaalde schoolregel. We gaan niet onbepert met iedereen over alles in discussie.

Ouders zijn verantwoordelijk

voor hun kind en leraren voor alle kinderen in de klas. Voor het professioneel handelen legt een leraar verantwoording af aan de directie en het bevoegd gezag.

Als er onverhoopt sprake is van een incident, dan is een schoolafpraak, dat de leerkracht in een vroeg stadium ouders informeert. De bedoeling is niet ouders te beschuldigen, aan te vallen of anderszins, maar puur ouders op de hoogte te stellen.

Over het algemeen handelt de school incidenten af. We vragen nooit, of ouders een incident dat op school heeft plaatsgevonden, thuis willen afhandelen.

Zo vinden wij op onze beurt, dat wij op school strubbelingen die in de privé-situatie plaatsvonden, niet op school moeten oplossen.

Enkele tips voor leraren

zouden we ook aan ouders willen meegeven:

- Laat je emotie je gedrag niet leiden.
- Analyseer een incident zorgvuldig. Vraag door en maak gebruik van hoor en wederhoor.
- Wees gericht op de oplossing van een probleem en minder op de schuldvraag.
- Het veranderen van gedrag is vaak een kwestie van de lange termijn.
- Weeg de zwaarte van een probleem zorgvuldig: onderschat problematiek niet en relatieveer op een gezonde manier.
- Het beëindigen van een ruzie is soms moeilijker dan beginnen. Accepteer excuses.
- Verplaats je in de ander.
- Blijf positief.

Wees gericht op de oplossing van een probleem en minder op de schuldvraag.

Hoe reageren we op incidenten?

We willen benadrukken, dat belonen en complimenteren de prioriteit heeft boven straffen.

In het merendeel van de gevallen zal een gesprek, noem het een pedagogisch

gesprek, de enige manier zijn om een gedragsprobleem of incident op te lossen.

We hebben de overtuiging en het vertrouwen, dat we daarmee het gedrag het beste beïnvloeden.

Het komt, gelukkig bij uitzondering, voor, dat zich een incident voordoet, dat we zo ernstig vinden, dat we het niet bij een pedagogisch gesprek kunnen laten. Het komt ook voor dat een

bepaalde leerling steeds weer opnieuw in ongewenst gedrag terugvalt. Kortom er komt een moment, dat we meer moeten dan het gesprek. Een volgende stap kan dan zijn

- Kinderen het op de gang in eerste instantie zelf te laten oplossen, verbaal uiteraard.
- Het "Oeps-formulier".
- Een gesprek met de ouders.
- Strafwerk, liefst gerelateerd aan het incident.
- Een handtekening van de ouders vragen onder strafwerk.
- Nablijven.
- Voor bepaalde tijd naar een andere groep.

- Schorsen.
- Aangifte of een melding doen bij de politie.

De laatste maatregelen zullen gelukkig zeer zelden voorkomen en in ieder geval nooit zonder medeweten van de betreffende ouders. Er moet dan wel iets heel ernstigs aan de hand zijn, maar het is een mogelijkheid. Onze school bezit een protocol "Schorsen". Het Oeps-formulier is een formulier, waarop kinderen zelf schriftelijk reflecteren op een incident. De leerkracht bepaalt wanneer dat moet worden ingevuld. Bij het hanteren van deze mogelijkheden geldt, dat ze liefst zo snel mogelijk na het incident moeten plaatsvinden.

Verder blijft een menselijk aspect altijd aanwezig. De leraar weegt en betreft de omstandigheden altijd mee. Het is onzin om te stellen, dat iedereen gelijk is en dat het verschil tussen kinderen (karakter, persoonlijkheid, gedrag, thuissituatie, e.d.) niet mag meewegen bij de reactie van de leraar.

De argumenten "hij deed het ook", of "de juf moet altijd mij hebben" of "maar hij begon" snijden in 9 van de 10 gevallen geen hout. Eigenlijk net zoals in de maatschappij bij een verkeersovertreding. Wat u mist is "het zitten op de gang". Meestal is het niet zinnig en het levert meer ellende op dan voordelen.

Dossiervorming

Op school bezitten we hangmappenkasten, waarin ieder kind een eigen hangmap heeft.

Daarin bewaren we kopieën van rapporten, observaties, onderzoeken, inschrijfformulier, handelingsplannen e.d.

Uiteraard is de hangmap van uw kind voor u in te zien. Voor anderen blijft de kast gesloten. U begrijpt, dat de hangmap bij het ene kind veel en veel dunner is als die van een ander.

Het is goed om te weten, dat het een schoolafpraak is om belangwekkende gegevens daarin op te bergen.

Gesprekken met ouders van enige importantie worden samengevat door de leraar en bewaard.

Als zich ernstige incidenten voordoen met een kind, dan noteren we dat en bewaren het. Wellicht geheel overbodig, maar het komt voor, dat het heel nuttig is om van het verleden op de hoogte te zijn.

Ook in het leerlingvolgsysteem, in de computer dus, is een

mogelijkheid om notities te maken. Daarvan maken we sinds een jaar of twee gebruik. In de meeste gevallen betreft het een onderwijskundige aangelegenheid (spelling, rekenen, ..) maar soms noteren we ook andere zaken, zoals gezondheid, allergie, dieet, medicijngebruik of opvallend gedrag.

De hangmappen van alle kinderen staan in het hoofdgebouw.

"De argumenten "hij deed het ook", of "de juf moet altijd mij hebben" of "maar hij begon" snijden in 9 van de 10 gevallen geen hout."

LVS

De school bezit een leerlingvolgsysteem. Dat is een computerondersteund stelsel van resultaten naar aanleiding van toetsjes en observaties. Rekenen, spelling, technisch en begrijpend lezen en sociaal-emotionele ontwikkeling maken daar deel van uit.

We kunnen de ontwikkeling van een leerling bekijken, maar ook van een klas of van een bepaald vakgebied.

In schooljaar 2006/2007 kiezen we een observatie op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling voor het leerlingvolgsysteem. Allerlei aspecten van

welbevinden moeten daarin systematisch per kind aan bod komen: thuissituatie, acceptatie in de groep, relatie met leraar, gezondheid, luistervaardigheid, zelfvertrouwen, vaardigheid in het uiten van gevoelens, de kunst om met conflicten om

(Vervolg op pagina 4)

Obs De Waterlelie Rokkeveen - West

Obs De Waterlelie
Goudenregenzoom 73
2719 HE Zoetermeer

Telefoon: (079) 3615711
Fax: (079) 3619821
E-mail: directie@obs-dewaterlelie.nl

Bezoek ons op het web!

[Www.opoz.nl](http://www.opoz.nl) school nummer 4

Een basis voor meer

Methode soc.emot. Ontw.

Het Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer heeft afgesproken om wekelijks aandacht te schenken aan gedrag, normen en waarden, sociale vaardigheden, kortom aan sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit traject moet u geheel gescheiden zien van het afhandelen van incidenten. Het is bepaald NIET de bedoeling om een incident verderop in de week nog eens even dunnetjes over te doen in de klas waar iedereen bij zit. Het is wél de bedoeling om bepaalde aspecten te bespreken, gedrag bewust te maken en vaardigheden aan te leren. Om een idee te krijgen volgen hier enkele van de vele titels van de lessen die behandeld worden:

Bij kleuters:

- Wie ben jij?
- Zo zie ik er uit.
- Als ik bang ben.
- Wie ik lief vind.
- Om de beurt.
- Gevaarlijk.

Bij groep 3:

- Helpers in de klas.
- Wat ik graag zou wille.
- Zo maak je me blij.
- Wil je met me spelen?
- Plagen en pesten.

Bij groep 4:

- Woorden die pijn doen.
- Eerlijk zijn.
- Trots op mezelf.
- Wat doe je als je boos bent.
- Zeg je ja of nee.

Bij groep 5:

- Zo ben ik nu.
- Hallo, met wie spreek ik?

- Als ik drie wensen mag doen.
- Als ik iets kwijt raak.
- Mensen die belangrijk zijn voor mij.
- We maken het weer goed.
- Pesten is stom.

Bij groep 6:

- Je goed voelen in de klas.
- Ze roddelen over mij.
- Wie ik bewonder.
- Ben je soms jaloers?
- Tegen je verlies kunnen.
- Als je gehandicapt bent.
- Wie is hier raar?

Bij groep 7:

- Wat is een vriend?
- Zeggen wat je dwarszit.
- Van je fouten kun je leren.
- Pesten, doe jij er aan mee?
- Discriminatie.

"Ook terugslaan is onacceptabel op De Waterlelie."

- Over sommige geheimen moet je praten.

Bij groep 8:

- Vrienden maken en houden.
- Andere mensen hebben ook gevoel.
- Soms moet je huilen.
- Pesten en peststoppers.
- Waar geloof je in?
- Een compliment voor jou.
- Verlieft en houden van.
- Vandalisme.
- De puberteit.

De methode BOMJEDA bevat vergelijkbare onderwerpen, maar minder uitgebreid.

te gaan, de vaardigheid om rekening te houden met anderen, het opkomen voor zichzelf, keuzes maken.... zijn aspecten die in kaart gebracht worden. Uit zo'n observatie komt een profiel naar voren, waaruit blijkt of een kind goed is in een gedragsaspect of daar juist moeite mee heeft.

De methode Leefstijl bleek bij het gebruik onwerkbaar. Alle leerlinggegevens die we in de computer invoerden bleken buiten onze schuld plots verdwenen. De proef om in 2005/2006 Leefstijl te gebruiken en misschien definitief in te voeren was in zoverre succesvol, dat we nu weten, dat Leefstijl niet het goede antwoord is op onze vraag.

In 2006/2007 hebben we een werkgroep met een aantal collega's ingesteld, die de opdracht hebben om een goed alternatief voor Leefstijl te vinden. We houden u van vorderingen op de hoogte.

Dat geldt ook voor de leergang sociaal-emotionele ontwikkeling waar we onze wekelijkse lessen mee ondersteunen. Tot op heden gebruiken we daarvoor "Beter Omgaan met Jezelf en de Ander" (Bomjeda). Daarover zijn we niet geheel tevreden. Bomjeda geeft te weinig handvatten voor die lessen. De werkgroep gaat aan de slag om ook daarvoor een alternatief te vinden.

De voorbeelden van de lessen die u hieronder aantreft komen in bijna alle methoden op de een of andere manier aan de orde en die titels geven dus toch een goed beeld, waarover die lessen eigenlijk gaan. Afhankelijk van de methode die we gaan kiezen worden die onderwerpen concreet gemaakt.